

A close-up, high-contrast photograph of a person's face, focusing on their eyes and forehead. The person has dark hair and is looking directly at the camera. A small, stylized leaf-like symbol is visible on the forehead, partially obscured by the hair. The lighting is dramatic, with deep shadows and bright highlights on the skin.

E

ČHAJORI
KLAŠTORISTAR

— —

Nela Nezábudková

Vydavateľstvo Elist

www.elist.sk

Nela Nezábudková

ČHAJORI
KLAŠTORISTAR

Nela Nezábudková

ČHAJORI KLAŠTORISTAR

**Lačhardo lovenca khatar o Fondost pro zorařipen la kulturake vašo o cikňipnaskere
nacijakere grupi**

e Avtorka: Nela Nezábudková
Prethodo slovačiko čhibatar andre romaňi: o Maroš Balog
e Redaktorka: Magda Kmeťková
o Grafikos: Zuzi Maat
Avri dine: Elist, Liptovský Mikuláš
Zdieľanie o.z., Braťislava
Avri diňi beršeste: 2020, eršejno kotor

o ISBN: 978-80-8197-311-6 ePub
o ISBN: 978-80-8197-312-3 mobi
o ISBN: 978-80-8197-310-9 pdf

Savore prava ačhen zoraes lačharde, hine vihradimen.

Pro eršejňiben:

Manušeskero dživipen hin rakimen pro jekhetaňiben band'arde kamibne vz'ahenca save ul'on u den pes pro jekhetaňiben roznorodo osudoskere nipenca, manušenca, save tuke aven u ačhen thaj pajk andro dživipen. Jekhe kajse manušeha šaj predživas calo peskero dživipen, avereha, čak andre leskero varesavo dživipnaskero kotor.

No kana kajse manušes arakhes u tiro dživipen pes chudel andro sigederašne d'ivesa, šaj hoj thaj andro binoha phagerde zaučharde kotora, sako jekhvares dživipnaste peske rakines kajso phučiben: Soske pes me leha arakhl'om? And'a mange varesavo god'averipen, odkazos, soske oda o osudos, oda so le manuš užarela, kerd'a avka, kaj joj te'l odoj kaj me? Ajse vachtoha - vrjamaha, thaj ajso istono thaneste?

Rodkeras pre kala phučibena varesave odpheňibena-odpoved'a. Jojn pes vachtoha istotnones sikavena, avena ke amende, no amen mušinas vareso te kerel u te lačharel varesave rezultata-rozhodňipena, sigeder sar amenge oda o vachtos sikavel.

Andro kajso jekh manuš dživen trin čhajora: jekh savi hiňi furt terňi, savi rado pes šant'inel, dujto čhaj, savi pa'ivali hiňi u ko gulo Del ačhel šereha, jileha, vod'aha lačhard'i hiňi u odi trinto, čačikanes dživipnaha peskero droma sako jekh d'ives šulavel, marel pes ajse peskere varesave gondolipnenca, marel pes savore avere manušenca, nipoha čak vašoda, kaj lakeri cipa-morči hiňi kaleder u o dandora lakere parnedera hine, sar aver manušen..no u kada varekaske ačhel pro baro bibachtal'ipen, manušakero binos...

e Kalista

Maškar o miro baro d'ives ačhen imar čak varesave ovra, charno vachtos. Andre mande bond'aren, mišinen pes varesave erzipena, o citašne kotora. Bešav andre miri izbate-sobate u gondol'nav, či oda krokos, tapošiben, savo kerava imar pal varekeci ovra, ela lačo.

-Devla miro, soske mange naphenes tu pal pale, kana tutar me phučav?

Khatar mande cichos ačhel, bi hangoskero than. Ajso andrulo but thaj bijalo agor hino. Leskeri važnost'a zoralet thaj ola pa'ivali khangerikakeri vežaha, peskere phurikane hangorenca, save dikhav blaktar andral mira sobatar. Keci terne džuv'la, pal ola šel berša imar pre late kavke dikhenas u pochibinenas? Bond'arav me šereha:

- Rakin pedke pre god'i ! Dochund'al, dores'al oda pal soste tiro jilo imar berša khelel kamibnaha! Hin oda doležitono-imoprantno, kaj sal adaj, kaj avri birind'al savore ola pharibena, ola prekažka thaj sikh'upena, ola skuška! So mejk kames, soske peske o šero kaleha mares?

He, mukl'om khatar mande savoro thaj savoren, mukl'om pes thaj peskerestar me u phend'om he le Devleske. Akadaj, palo o fali, mura kale klaštoriske me pobisterd'om pro sveckono dživipen u calo miro me, savi som, pes diña pro jekhetaniben le Devleha.

Ko agor ačhel o novicijatkiña, duj beršenca sa pherađi u palo o charno vachtos lačharava o večnono sluba-solacharipen, dava Delvleske e vera. Miro dživipen, dži ko paluñi, agorutñi kapkica ačhela lačharipnaha čak le Devleske, kale klaštoriske thaj la Dajakera cirkvake. Čačo kada kamav? Zaphandav mire jakha.. našavela pes e blaka, avričhind'i khangerikakera vežaha, našavena ol phurikane harangašne, save ola phure duj berša sako jekh d'ives, d'ivestar vičinenas ko imatkozipen-modlidbi. Kal'ipen, šititno prejkal o jakha man muke pes te naš'uvvel andre god'i eršejne beršenge save predžid'ilom Krakoveskere klaštoriste. Ačhel, pisinel - irinel pes d'ives 15 oktoberis, beršeste 1999.

Akanak avri vistupind'om busostar, Krakoveste. Sas oda čačo drom neg dugeder, sar kana me kaj somas. Gitaraha pro dumo u le kufroha andro vast ačhl'om bijalo lava. Sas mange oda jekh, kaj o šil mange marelas telal najora. Žebate andre miri guba man sas e klaštoreskeri adresa. E pheñ Beata mange pisind'a, irind'a kaj pes ke lende dochudava trolejbusoha, čislos 9 u mušnav te vistupinel pre dujto zastavkica.

Busostar avri avl'om le daravipnaha, thaj ajso naistotaha, numa e pheñ Beata man imar odoj užarelas. Prindžard'om la, na sas oda ajso pharo. Urad'i mñišikano habitoste.

Šukar d'ives! – phundrađa peskere musa deštostar buchles u avka zoralet man chund'a, kaj man mišto hoj na tasad'a. Pajk pre mande dikhelas sako jekh seratar u phend'a:

- Vakeres poljačiko čhibaha vaj achal'uves?

- Vakerav thaj achal'uvav poljačiko čhib.

phned'om pal pale lake cichones. Na som pre kasjo vareso, hoj pes pal mande vareko zaujiminel, zvikñimen, kaj manca vareko del duma u ačhel vaš miro nazoros.

- Sar oda, kaj džanes?

Sikh'ard'om pes Breznoste, odoj somas sar postulantka paš tumere pheña. Duj duge berša. U tumari poljačiko čhib hi igen pašes ke odi amari...-

dovaker'om lav asavibnaha. E pheñ Beata achalupno gestoha sikad'a mištes. Rozphurd'ad'a pes. E balvaj mange uchanelas o bala u cale mange len rozčhid'a. Avke man razind'a šilestar, sas man pre mande čak ajso sano svetericis, u les o šil polokes phagerd'a. E pheñ Beata oda dikhl'a.

- Av, džas bo odphurdela amen.

Liña mandar o kufros u mukl'am pes dromeha. Bijalo lav pes mukl'om pal late, no somas richtind'i thaj pro oda, kaj lav amange o čanga pro dumo, te vareso na ela mištes u denašava odarig. Klašoriste man privitind'a a daj prectavind'i novicijatostar, e pheñ Añježka. Cikñi postavica ha romñi, kalo habitoste urd'i, savo la garuvelas le pindrendar či ko šero, joj mejk la kerelas cikndera. Lakero šero šukarelas kalo chosno. Te kana pes varekana ke mande sikavelas mujeha, ñiso nadikhavas, bo sas zaučhardo. Avke mištones la joj garuvelas. Khataro per la sas parno povrazos savo sas phandlo pro trin uzlica, simbolenca pal o čoripen, žužipen thaj pal e pařiv. Baro, barnasno-hñedono kaštuno ružencos figinelas lake prejkalo oda parno povrazos pereste. Pro šuko pregulind'om me kirleha. Kedzinelas man te lačharel o daravipen. E pheñ Añježka pes pre mande asavibnaha dikhl'a avka sar bi kana andre mande genelas phundrad'i keñvatar, u kerd'a vasteha.

- Av, sikavava tuke tiri soba.

Bijalo lav, cichones džavas pal late chodbenca kale šilale klaštorih. Ńikhaj pes ñiso našunelas, ajso savoro sar pro meriben ačhado sas. Kaj hine savore? So, čak amen trin adaj dživaha? E pheñ Añježka šaj hoj džanelas so mange sajinel šereha, bo te kaj ñiso latar naphučl'om phend'a.

- O pheña hine akana khangerate.

-Aha, achal'uvav. – phend'om.

Za'čhad'am pašo o vudar pro agor chodbake.

- Habitostar, leskero band'ardo koterestar avri cird'a e Añježka e kleja, kovča u phundrad'a avri. Ge'am andre miri izba. Sas ajsi jednoducho no prakticko zariad'imen. Andre late divaňis, stolikos, sakmindoro, šifonos thaj šil. Šil savo pes zadanderelas maškaro kokala.

- Odthov peske p veci, lava tutar o mjera pro habitos.

- Biajlolav la šund'om. Kana mange lelas o mjera, dikhl'a mange andro jakha. Vasteha mange pregel'a rozmukle balenca.

- Ačhel mange oda pre žaja, numa mušinas tuke len te čhingerel pro igen charne.

- Mištes, achal'uvav. – phend'om u bond'ard'om le pikenca, kaj mange hin oda jekh, bo me daravas kaj e pheñ Añježksa šunela miro na savo marlas mire jileste. E pheñ Añježka garud'a peskero muj chosneste u odgel'a. Phares mange beš'om pro divaňis. Pel'a pre mande o pharipen, nebirinas ole palune d'ivesendar save man sne. Čhid'om tele o kamaš'li, rajzoinas pes šilestar u avka mange pašlom pro zoralo divaňis. Zacird'om pes andro klbkos. Našt'i bisteravas pro agorutno ač Devleha savo man diňa miro dad, khelkerenas mange leperipnenca kala vachotokere kotora, amare hangi andre lende thaj mire šereske šunavas:

- Nad'ko, naker oda! The tu od'džaha, imar na aveha buteder imar tu miri čaj! Somas barikano, kaj miri čajori sikhl'ol pro gimnazijos, barikano but somas me, kana tut line pro pravos! O gadže tele gaveste pukinenas, zavidzinenas, no tu, miri čaj, pes rozhodnind'al savoro te čhivel het! Soske? Čak vaš oda kaj pa'as varesave Devleske?!?

- Dade, mangav tut, rešpektin miro rezultatos, oda so me kamav te kerel, me oda avke erzinav. Miro than hin odoj. Narozdžas pes rosnes, mangav tut.

- Na, na, tu imar nasal miri čajori. – phend'a phagerde hangoha u gela andro kher. Našt'i me šerestar avri čhivav oda dikhiben pro miro phagerdo dad žajaha. Avke zorales man oda dukhal. Dav kaleha suno, skao ra'i, sar prejkal mande zpahdnel o vudar, sar odoj ačhav chabo svetrikoste korkori, u žajaha lačhard'i. Imar našt'i avav pale. Imar man nane famel'ija, ņiko man nane. Ušt'ilom upre, kana man vareko lokores chund'a pofatar. E pheñ Añježka pes ke mande band'arelas u asalas pre mande.

Ušt'i upre, kochaňi.

Ažutind'a spomožind'a mange te ačhel pro čanga hadžostar, divaňistar. Dikh'om kaj miro civilnono gada imar odoj nane u o kufros hino odrakindo. Maškares izbate ačhelas o sejkos.

Beš peske kochaňi.

E pheñ Añježka mange palo dumo prečhid'a parno pochtan u me imar džand'om kaj palo charno vachtos šunava čak o kheliben le nožničendar. Rozmuk'om mange mire bala u imar čak šund'om, sar o nožnička kamen te čhingerel sako jekh miro bal savo zorales andre peste chudelas peskero biphadlipen.

Vaker mange vareso pal peste- sar pre'ačhil'a te čhingerel nožničkenca, phend'a mange kala lava e pheñ Añježka.

Nane man lava, nadžanav so te vakerav, - rodkeravas me poljačiko lava.

Džanav čak, kaj som odi, savi phagerd'a peskere dadeske o jilo. – mukl'om tele miro šero u andro jakha pes mange ispidenas o asva. Či džanava hoj buteder vaš mire šukar bala, vaj vaš o dad. E pheñ Añježka mange angušteha hazd'a e brada u duge vachotah pre mande dikhelas mire jakhende. Imar sne le rovibnastar calo spot'inde. – Ńiso mange naphen, phen od ra'aha le Devleske, kana pašloha khangerate pre phuv u o Del tut vičinela tire nevoha.

Phenava. – Phend'om lake pal pale mejk bareder rovibnaha. – So erzines, kana pes ra'aha imatkozines? Zaphand'om mire jakha u mukl'om len asven te čujol palo muj.

Erzinav pes sar lumakero pañi, moros.

Kochañi, na'cha'uvav tut, visvtelin mange oda!. zabond'ard'a le šereha e pheñ Añježka u pal pale man stihinelas.

Sar pes ra'aha imatkozinar, nane man ajso erzipen kaj vakerav le Devleha, no mire amaloha, baratoha, mire kamibneskereha. Som smirom sar oda moros, kana hin joj manca, kana som pro khoča a dikhav andre leskere jakha. Som sar osa rozmardo moros te nane paš mande, kana manca navakerel, kana hino bijlo lav. Me oda leskero cichos but bares nakamav.

E pheñ Añježka man imar do strihind'a. Gela dural u radišagoha phend'a:

- Sal tu bares zakamad'i, kochañi! Zakamd'al pes andro Del u joj tuke tiro kamiben del pal pale. Kochañi, me som lošad'i,, kaj sal adaj. –

Zorales man bond'ard'a mire deštostar.

- Av kachañi, imatkozinas jekhetanes.

Rozdhikl'om pes. Pale phuv sajinenas mire bala. E pheñ Añježka imar zorale hangoha kezdind'a imatkozipen.

Žebatar akor te me avri cird'om miro phuro, ošuchindo ružencos u kezdind'om te me. Avka sar imatkozinahas, bisterd'am pro'da sar denašel o vachtos. Preačhil'am pro cikno durkipen pro vudar. Ande izbica avil'a e pheñ Bejata u vasteha čalad'a ke Anježka.

- Kochañi, dža pes te the thovel pajk pes urav upre. Avava vaš tute palo dešu panč minuta. Gel'om kupelñate – land'ard'i sobate u avtomatickones rodavas o gendalos-tikejris. Numa vasteha arakhl'om čak, cinde, šilale kachlička.

- U šaj kaj hin thaj mištes, hoj adaj nane gendalos, ačhil'omas bi me pre ladžatar meriben. – duchoste pes pre kada savoro za'sand'om u ispid'om miro šero telalo pañi, sprchate. Sobate kamavas te nagindinel pro'da baro šil savo odoj sas u sig pes kezdind'om te uravel upre. Kana mange kaml'om imar te pikerel o škalupjaros, upralo kotor habitostar, avl'a andre a e pheñ Añježka.

- Užar kochañi, spomožinava, ažutinava me tuke.

O habitos man cala zaučhard'a u sas mange presnones. E pheň Aňježka mange mejk sig pikerd'a o škapuljaros buteder pro dumo u pajk imar čak vastestar cirdelas hed sobatar.

- Richtimen? – phučl'a mandar, kana samas imar pre chodba.

- He. – bond'ard'om šereha.

Džahas amen dugi chodbaha, kana doavlam ke khagngeri. Geľ'am andre, lavičkende bešenas o reholnono pheňa. Prejkal olatriste ačhenas duj šorencia o novicka le labarde momelencia, d'ert'enca andro vasta.

Kana geľ'om andre savore zašuchinde peha. E pheň Aňježka mange šugind'a:

Savo nevos peske avri l'ijaľ'?

Charno vachtos gondolinavas u pajk phend'om kaj mange mukava miro nav.

Šugind'om la pheňake Aňježkake.

Akor, pheň Nad'ežda?

He, pheňe Aňježko

Mištes. Akor dža, nadarutnes, kochaňi.

Geľ'om seraha ko oltaros, kaj man imar užarelas e generalno šerutňi, e predstaveňi. Šunenas pes o lava žalmostar O Raj hin miro Past'jeris. Za'ačhad'om pašes paše, ajse lače duj metri uči thaj kokaleskeri generalno šerutňi, e predstavimen .

Mire cikne deštoha, postavicaha somas paš late sar ajso ciknoro červikos, kirmoro. Dikhľ'a pre mande mire rozpaka, ladžavipen, asand'a u jakhende lake labarde cikne jageskere plamjenki. Band'ard'om pes, pro khoča ačhilom šilali phuvake.

- Pheňe Nad'eždo, le vaš peskero kada chosno, zavojos sar simolis paťivake, pokorake.

Zaučhard'a mange kale chosnoha, mire akana strihinde, čhingerde bala u mange pherade o jakha asvenca bare radišagostar. Ušť'il'om upre u buchlard'om mire vasta.

- Pheňe Nad'eždo, le vaš peskero kada pasos sar simbolos žužipnastar. Kaj te del pozoris, te merkinel, vid'azinel tire bedri, phereskere kokala prejkalo bilačhiben savo kameha te kerel sar romňi. Parno šelo mange zaphand'a katar o per, pasostar.

- Pheňe Nad'eždo, le vaš peskero kada ružencos sar simbolos la Devlikaňi dajatar. Kaj pe tute te merkinel u te ačhel paš tute furt.

Band'ard'om ke mande u šugind'a mange:

- Akana peske pašľu prejaklo oltaris u phen le Devleske savoro.

Pašľom peske tele mujeha thaj rozcirde vastenca. U o pheňa kezdinde te gil'aven o litaniji savore sentnenge. Pašľuvas odoj pro cikňipe zaphandel jakhenca u mukľ'om man te lidžel pro

smirom, savo zaučharelas calo miro me. Ko agor dogele o litanija u me uš'íl'om upre. E šerutni, generalno daj avl'a ke mande pašeder u zorales man chund'a, bond'ard'a mire deštostar.

Andro kan mange šugind'a:

- Av lači sar maro, pheňe Nad'o. Visard'om pes mujeha ko pheňa, save avle ke mande, khatar mande peske ačhine u sne radišagoha zaučharde buterder sar me. Avl'am andro refektaros, kaj amen užarelas ineposkeripnaha skamind, astala. Nadenaš amenge oda kaj o pheňa na sne igen radono savi man hin cipakeri, morčikeri barva.

- Pheňe, savi sal barnastni...Mejk amen na sas barnasni pheň kale klaštorige. Parno pochtan mek butederes sikavel tiri barva cipatar u tire kale jagakere jakha tiž. – pro churde man lenas pašo chaben.

Somas ajse erzipnaha pherad'i, kaj mušinav te denašel, kaj na džanav imar te dichinel.

- U soske peske mukl'al peskero sveckono nevos?

- Vašoda bo o nevos Nad'ežda mange diňa miri dajori. U maškar sentne mejk nane sentni Nad'ežda. – kaml'om te kerel varesavo pheras, v'ipos. No o pheňa kada miro pheras na'achalade, lenas mire lava sar varesavi drzost'a u vašoda sig mejk dophend'om kala lava:

- Miro nevos hin nad'eja.pat'iben, vašo'da.

- Akor hin oda nad'eja, so tut tradel dural?. pri thod'a pes ke amaro vakeriben thaj e generalno, šerutni daj.

- He, gondolinav, kaj he. – phend'om lake pal pale nervoznones, bo e generalno, šerutni daj man jakhenca labarelas, kaj suhlasind'a bond'ard'a peskere šereha. E дума ačhil'a pro agor. O pheňa sar pro parančojimen ačhine bijalo lav, cichones u chanas peskero chaben. Ma nas sas imar šmakos pre nisoste, čak pre kaveja. No pal e kaveja adaj šaj čak me davas suno u vašoda čak mange pijava miro paňori. Pale' večera avl'a palamande andre izba e pheň Aňježka.

- Pheňe Nad'eždo, tajsastar phireha či ko dilos tavutni sobate, kuchňate u palo o dilos phireha andre khangeri. U mejk vareso. Kuchňate hin e phaeň Bernadeta. Richtin pes pro oda kaj hiňi prisnono, no andral peste hiňi igen lači pheň.

- Mišto, daje prectavimen. – phend'om pal pale lake u e pheň Aňježka zaphand'a o vudar. Paj les pal pale phundraďa u sipind'a andre miri soba, izbate peskero šero.

- U nabisetr pheňe Nad'eždo, kaj kuchňate mušines imar te el prejkal panč ovra. U mejk prejkal akada kezdinena o tosarutne imatkozipeňa... – u gela hed sar bijalo lavoro sar miškica. Rozdikhl'om pes sobate u rodavas miro gitaris. Na sas odoj. Bešl'om mange pro agor le hadžoske-divaňiske. Adad'ives imar mul'a miro me u imar egzistinel čak o klaštorige thaj o pheňa. No hin mejk adaj thaj o Del u čak vaš leste som me adaj, čak kamibnastar ke leste me mul'om

andre peskero andralutno me. Mukl'om pes tele pro khoča a čo ko dugi reŕi pes imatkozinas. Tosara man jepaš ori prejkal štarto uštad'a o zvončekos pre chodba. Denašl'om sar livind'i strela hadžostar andre kupelňa. Bleskoskero sid'aripnaha pes urd'om upre, pikerd'om pes u sid'aravas pro tosarutne chvali-lašaripneskere. pala lende denašavas kuchňate. Khatar o čare pes dela ste šunel ciho šumraňjos.

-Smirom thaj lačhiben!- pozdravind'om pes paŕivales u čepo radavipnaha, bo le prisnone manušenca me mange na avavas avri pro lačhiben, u mejk te hin len kajsi naladica u šomrinen avka sar oda akana šund'om sar avl'om. Khatar e mašinatar, šporakostar avri avl'a ajsi manušeskeri cikňori, gul'kica kamibne jakhorenca. Kana la dikh'l'om kala pheňa chund'a man ko baro asaviben, no maravas pes mire asavibnaha u somas asi zamračindo. No pro agor pes manca e pheň Bernartede za'sand'a manca jekhetanes. Chosibnaha peskere asva asavibanstar man chund'a zorales deštostar.

- Dikhav pheňe Nad'eždo, kaj sal tu miri ratval'i grupakeri, tu miri kaŕori černoškico! – čipind'a man pofate.

- Av, keras le pheňenge o tosarutno chaben-raňajki.

Prečhid'om pal peste e leketa, upre hazd'om o rukava u mukl'om pes andre but'i.

- Pheňe Nad'eždo, kames kaveja?

- Hm? Prebačinen, jertisaren no e metla oda nane kaveja, me la našŕi pijav.

- Me gondolinav čačikaňi kaveja. Av pijas, bo šaj menge peres andro čaro.

E biza frišno začord'i kavatar mange nadelas smirom u radišagoha peske latar odpil'om.

- Sar oda kaj tumen hiňi normalnono kaveja? Gindinavas kaj akadaj hin oda zakazimen...

- Pheňe, numa e generalno, šerutňi daj namušinel pal savoreste te džanel! –

žmurkind'a pre mande e pheň Bernadeta.

- Himna u himna thaj lošad'ipen pre tute te dikhel, saveha bachtal'ipnaha sal zaučhard'i, kalori, černoškico miri.

O d'ivesa čujonas sar paňi u polokores avelas o šilalo, brišindeskero novemberis, me mejk fur phirkerava candalende thaj sano habisdoste. Keravas but'a sako jekh d'ives thaj duchovnono kotoreskere, nabirinas, numa sako d'ives sas ajso istono u vašoda mange pre kada džživipen sikl'ard'om.

Mire pheňa novicoste sane pheerasune. Čak jekh na sas ajsi. Sas mandar phureder. Sledinkerelas man furt. Kana keravas but'i vašajibnaha, u thaj lakere gada vašajind'om, furt mange len bičhad'a pal pale, sar ajsi reklamacija, kana keravas but'i kuchňate vakerelas kaj diňom andro chaben frimkica lon, vaj kaj o dilos sas na dotado. Eršejnestar mange kada ačhelas

pro pharipen, numa vachtoha pes sik'ard'om te cirdel lačhiben kale uražkendar thaj bilačhipnendar.

Jekh sombatašno tosara klašoriskere parkoste hrabinahas o patrad'a. Telal'ende arakh'om rozpučimen, avri šu'ard'a džamba-žaba. Oda momentos mange leperd'om pre pheñ Estera u ke lakero bilačhipen ke mande. Li'om la džamba u garud'om mange la žebate habitoste. Izbate la mištes žužard'om. Prejkal o ra'ikane všpera gel'om sigeder kaplinkate. Džanavas me, kaj e pheñ Estera bešel kaplnkate palo' o duj lavičkici palamande. Viužind'om e situacija u thod'om la kamibnaskerake pheňake Esterake la džaba, žabkica andro brevijeris u cichones av'om pal pal epre peskero than. Avil'a vachtos kana pes gel'am te imatkozinen.

Devla, av mange te spomožinel, te ažutinel! – kezdinde te gil'aven o chvalospevi, lašaripnaskere gil'a o junijorki-ternore pheňa.

Raje, sid'arrrrrrr...- diňa pes te šunel khatar e pheñ Ester o vičiňiben. Savore pheňa ke late denaš'e. Me tiž. E pheñ Ester pes chudelas jilestar, u sar man dikhla, sikađ'a pre mande angušteha. Visard'om o jakha.

Šaj hoj kamel findža paňeha. Džav lake la te lel. Kana av'om pale le paňeha, o pheňa imar imatkozinenas. E pheñ Ester pre mande čhivkerelas muradaripnaskere jakha. O imatkozipena arakhne peskero agor u polokores džahas pre večera. Prejkal kaplnka man užarelas e daj prectavimen.

Pheňe Nad'eždo, av, imatkozipenaha pes jekhetanes!

Imatkozinahas pes o ružencos.

Pheňe so din maškar tute thaj pheňate Esterate?

Me nadžanav, daje prectavimen.

O pheňa vakerenas, kaj pre tute e peheň Ester fut varesar rakinel o jakha, prenasledinkerel tut. Korkori šund'om, sar pre tute vičinkerelas. Vašoda godolinav me kaj odi džamba lake čhid'al tu. Ispind'om o vasta telal o škupujaros o dikh'om l adajake prectavind'ake andro jakha.

He, odi džanba lake diňom me.

Užaravas varesave vičitka, numa e Daj prectavimen kezdind'a te asal.

-Dikh'al sar pes tvarinelas? Mišto kaj lake imar vareko sikađ'a kaj the joj hiňi zraňit'elno. Numa imar oda naker, mangav tut. Hmm, so tuha? Mušnav tut te del varesavo trestos...

- Me džanav, daje prectavimen u svaoro lava pa'ivaha.

Calo kurko chudeha silnecijos. Našt'i ňikaha des ňi jekh palvoro či ko vachtos, kana tuke me oda domukava te kerel.

Prejkal Karačoňa man sas službica andro Andrejoscere phraleskero opjekonsko khereste. Keravas odoj bu'ri khatar o phure, pašade vdovici, phure baba thaj palo o daja. Ačhile adaj vašoda kaj lengere maznašne thaj barvale čhavore, vaj lengere čhavore, o vnučati len akadaj od'thode.

Sa'ipnaskere bu'akre kotora keravas pre lengere pašlade dikhavibena, prebalinavas len thaj len das te chal. Andrejoscere phraleskere opjekonsko khereste sas vachteskero kotor, kana o baba bešenias pro vozika pre chodba vaj pašlonas pro hadžos, divaňiste, mušinenas te ejn bijalo lav, čit u amen o pheňa phirkerahas khatar lende sar bi bijalo jile thaj vod'a samas k elende lačharde. Kada kotor pes vičinelas silencoijos u vod'ar les na kamavas me.

Pro baba bešenias akor ajse kale, žajutne gindura u lenas lendar dživipnaskeri energija. Ačhelas mange len igen žajutnones. Našt'i dikhavas, sar andre lengere jakha thasavenas o labarde ko dživipen. Našt'i oda keravs me buteder. Nadžanas pre kada te dikhel čak avke. Rozdenaš'om pes mira sobate, izbate, liňom e gitara u av'om pal pale andro kher. Avka sar furt o baba bešenias žajutne andre pesker vozika pre chodba. Zabašad'om varekeci akordi pre gitara. Savore šere pes visarde ke mande u asanas pre mande. Kezdind'om te bašavel Gora'u či tuke na pre žaja. U gilavenas postupnones manca gil'avipnaha. Odi sas gil'i savi o Poljaka gil'avenas le sentne dadeske Janoske Pavloske II. Lokori gil'i savi lačharel e vod'i thaj o lepreipena. kana dogil'ade, čerind'om o žanos le gilenge pro radošigonake, slovačiko l'udovki. O baba odžid'ine, lošad'ipen pes pherađ'a lengere jilenge. Imar man bašivbanstar labarenas o angušta, numa napreačavas te bavibel sar pale e vod'i. Andre kada pes rophundrad'a zoraha o vudar u avla e pheň Katarina u vičind'a:

- Pheňe, o solencijos hin bijalo lav, čit! – avri mange cird'a o gitaris vastendar. Vakerelas žuži slovačiko čhibaha, peskeri ul'ipanskera čhibaha .

- Džanav pheňe Katarino, so hin oda o silencijos, u amen oda mušinas te dochudel amen o pheňa, na jojn. Hi len pravos pro lošad'ipen dživipnastar.

- Pheňe, e daj Aňježka džanel, kaj adaj and'al o gitaris?

- Na, nadžanel.

Pal miro vakeriben pes zoraes visard'a pro opatkos u ge'la het sar furija. Mire baba ačhine bijalo lav. Asand'om pre lende u žmolinavas peskero ružencos.

- Das peske pret'eka?

Tumen pre peskre vozika u me denašava. U odo, savi bukinela pes mušinela te ačhavel pre bermica. Chodbaha pes šund'a baro asaviben. Pro jekh agor chodbake peske ačhine duj baba le vozikenca u me maškar lende. Amen mušind'am te džal so nek sigeder pre dujto sera chodbake.

San rochtinde? – hazd'om mange upre o lemos habidostar upr khoča.

Merkine, jekh, duj, štartinas akana!

Meč ak avke polokores sar ajso slimakicos denšav. Mire superka pes lošad'onas akj avri
neriden sar cikne čhavore sne.

Mejk jekhaveres! – mangavaneas man u mange nakamplesa buteder te phenel. akana imar
denašavas čepo sigeder, kaj te nadžanen hoj len mukav avri te nerinel u oda me nakerd'om
mištes.

Andral serakero vudar pes sikad'a e daj Aňžežka. Avka mire upral kasindo habitoha ko khoča
thaj denašibaneha rovnones pes zademađom andre late. BÁC! So duj džane peľam pre phuv. U
akada na sas agor kale binoske, chund'a man baro asaviben u savore baba kezdiende zorales te
asan manca jekhenates. Somas asji nabirind'i asavibanstar kaj kana davas la dajake
prectavindekreka o vas, kaj lake te spomožinav te ačhel upre, na sas man nisavi zor. E daj
prectavimen tiž zorales asalas, avka kaj pes thasavelas asavibnastar. Prejkal mande upre ačhelas
e pheň Katarina u napaťavibnaha čak bond'arelas le šereha. Leperd'a mange ajse pingvinos, asji
čhavorikaňi hračkica, savi jekhvar cind'om mire cikne phraleske u furt kavke bond'arelas joj
šereha. Kada na sas lačhes pro leperipen, bo kada lperipen pri tučňjakos andre mande avri
vičind'a mejk bareder asaviben u nadžnavas imar me les te zaačhavel.

Pro agor e daj prectavimen uš'ila upre phuvatar pro čanga korkori u pomožind'a thaj mange te
ačhel upre. Mejk furt me pes me thasavavas asavibnastar, kana man e daj Eňžežka chund'a
vastestar u cirdelas pala peste. O asaviben le phure babendar man taťarelas jileste. Ačhil'om imar
pro smirom kana doavl'am pro kalštoreskero nadvoros. Šaj hoj the vašoda kaj sas odoj šil, savo
pes zadanderd'a andre mire čanga candalende.

Jertisaren, prebačinen. – avri mukl'om mandar.

Pheňe, so tuha te kerav? – zaphand'a o vasta.

Nadžanav.- phend'om lake pal pale u mire angušta pes kezdiende te bavinel le ružencoča.

pheňe, džanes, akada imar nadžanav te zagaruvel prejkalo upralutno šeralipen. E pheň
Katarina istonones imar žalinel la dajake šeralutňake generalnonake.

Nadžnavas kaj e pheň Katarina man nakamel, kana hine amare phure bachtale.- diňom tele o
jakha ke phuv. Sas čhord'i eršejno jiveha. E pheň Aňžežka peske povzdichind'a u thod'a man
vasetha pro deštos. Akana imar kezdiende te harangozinen pro raťikane lašaripneskere,
chvalospevi.

Av džas. – phend'a. Sar bakhrori la šund'om u polokers džavas palalate. Kaplnkate peske beš'om pro miro than u mukl'om pes te imatkozinel. Nadžanav sar duges pes imatkozinas, kana mange vareko thod'a o vsat pre mire pike. Hazd'om o šero. E daj šerutni, generalno.

Pheñe Nad'eždo, dikhav kaj sal zalačhard'i imatkozipnaha, numa mušines akana te pre'ačhel. Uštilom upre u polokores, pa'ivaha džavas pala late. Prejkal mande džalas asketicko, charismaticko manuš. Lakeri zor man phagerela pro cikne kotora. Ge'am andre lakeri kancelarija u pal amende avla tahj e pheñ Katarina. Sas sar rozbuškica. Čak te cirdel knotostar u bum. Savore bi merahas. Feder kerd'om kana ge'om čepo palal.

E generalno daj, nabiribnaha peske thod'a o vast pro sejkos. Dikhla andro jakha mang, pajk la pheñake Katarinake. Pheñe Katarino, cird'a andre peste levegovs u kezdind'a te vakerel:

- Daje, nakamav, kaj e pheñ te phirel andro ojekunsko kher. Kerd'añ na mištes kaj la lijn novicaste. Postulatoste latar šaj avri tradena oda pohansko, cigansko sokašis, romipen. Naužaravas me reakcija la šerutnatar, vašo'da kaj erzinas kaj pes mušinava me korkori te ubrañinel.

- Pheñe Katarino, so hin andre mande oda pohansko thaj cigansko?!? Mangav tumen, phenen so oda hin! phend'om lake zorale hangoha. Dikhelas pre mande prekvapimen, kaj pes domukl'om te phundravel o muj. U me tradas dural mire lavenca.

- Me na som slovačiko džuvli, avka sar tumen? Me oda nagaruvav avka sar tumen. Hi vaš tumenge pohansko miri cipakeri barva? Thaj andro miro jilo čujol ajso lolo rat, sar andre oda tumaro. thaj me pes kerestipnaha ačhil'om Devleskere čhavoreha. Phučav akor, so hin adnre mande oda pohansko, tah cigansko?

- Tiri romano lošad'ipen dživipnastar! Hin oda sar nasvalipen varesavo, sar moros! – hugatind'a.

- Miro lošad'ipen dživipnastar? the pes duj manuša kamen jilestar, oda kamiben nalačharel pro aver kamade manuša? Soske te garuvav miro kamiben ko Del, kamava kaj mance te aven lošade savore. U dukh, žaja, apsa – oda dikhel čak o Del, saves bares me kamav.

E daj šerutni nadiña nisavo komentaris, čak asalas. Pro agor pes zadikhla pre pheñ Katarina.

- Pheñe Katarina, šaj džas.

E pheñ Katarina mukla tele o jakha u bijalo lav odge'a maribanskere thanestar. Dikl'om sar rušades kikedelas peskere burñika andre peste u čak, čak avka dichinlas. Kana zaphand'a o vudar, e šertuñi daj čhid'a o jakha pre mande.

- E pheñ Añježka tuke imar pakind'a o veca. Pale e večera džaha manca andro Zakopano. Adad'ives odoj kezdinde o duchovnone cvičišaga vašo o ašpirantki. Džaha odoj jekhetanes.

- He, generalno daje. U šaj mange lav...

- ...o gitaris? – dophend'a o lava vaš mande

– He, šaj peske les les.

Adaj hin. And'a mange les e pheñ Katarina. U nabister pheñe, čalavas pes sig pal e večera...

Le gitariha pro dumo u la cikñi taškaha andro vast ačhavas pro furtos u užaravas pre generalno daj.

- Av, beš peheñe!- diña pes te šunel hangos andale kiki, belavo Škoda Felicijatar, savi paš mande zorales za'čhad'a. Čhid'om o veca kufroste u beš'om mange paš e vezetašni. šoferka. E daj šerutñi asand'a.

- Sentno Krištofos, orodin vaš amenge, ačh paš amende. Daje devlikañi, orodin vaš amende, ačh paš amende. Charno imatkozipen prejkalo drom pro viletos. – žmurkind'a pre mande u motoris sig štardind'a.

Tradahas dromeħa, sas šititno hmla, ra'aha džahas novembereskere themaha. Motorsite čujolas o cichos. Čak o motoros pes delas buteder te šunel, akor kana e daj šerutñi buteder pridavienlas o plinos.

Pheñe, kana eršejnones šud'al vičiñiben amare Rajestar?

Soske?

Kamav tut me feder te prindžarel. Sal ajsi varesavi aver, sar savore avera pheña. Džanes mištes te vakerel u džanes istotnones thaj avera kotora feder. Kamav tuke te pomožinel u te arakhel len andre tute.

Somas čit. ñiko man šoha nakam'as te prindžarel.

- Šunav tut. Prejkal amende hin dugo drom.

- Daje, av'la od avka naužardes. Avka sar kana phiren partijate kaj hin terne manuša, save hin rovnocenone tumenca u maškar lende pes arakhel terno murš, savo eršjenestar nane ke tumaro šukariben u tumen bi oda ñi andro suno naleperelas, kaj jov pes ačhela muršeske tumare jileskereske. Joj hin eršejnestar ke tumende pozornono, kamibno, lačho ke tumende hino u furt kana san bibachtal'ipnaste, problemoste joj ačhel pašes paš tumende. Na somas peske isto, či achal'avel so lake vakerav, bond'aras, mišinavas e poljačiko la slovačiko čhibaha u vakerelas pes mange kada phares, phagerde lavenca.

- Trade dural, pheño Nad'eždo...

- Len vaš peste leskero pomožipen, ažutipen u pajk ñi nadžanen kaj dživel. Numa oda tumaro napadñikos pes nadel te odmarel. Paťav kaj jekhvares peske lela tumaro jilo. Thaj manca oda avka sas. Nakamavas me te paťal Devleste. Naphiravas me khangerate, vašoda kaj miro

čhavorikano dživipen sas igen, igen but pharo. U kana kamav kaj te ačhel joj paš mande, bo sas mange phares, akor odoj joj na sas.

Pal varesavo vachtos savo pregeľa u me phiravas pre maškarutņi sikhľard'i, kana rodenas muzikantos, pro mangavipen le rašajestar kezdind'om te bašavkerel pre čhavorikaņi omša.

Pro gitaris, he? – za'sand'a e daj šerutņi u mukľa pal peste aver motoris peskere sid'aripno vezetipnaha.

He. O Del pes kavke kezdinelas khatar mande te bond'arel, kezdind'a joj mange cihones te gil'avkerel kamibnaskeri gil'i. Kezdond'a mange te dvorinel pes. Numa me leskero kamiben nakamavas. U joj mange šuginkerelas andro kan sar bares man joj kamel, sar man potrebinel. U me oda šunavas. Ande peste. Pal e maturita sas oda mejk zoraleder leha. U kana man line pro sikhľuvipen le pravoske, miro jilo na sas lošado, bo furt me šunavas andre pese oda leskero vičiben. Nagel'om pre uči sikhľard'i, pre univerzita, gel'om te kerel but'i andre preglejka, oda hin ajsi munkašņi fabrika odoj ke amende u keravas but'i pro trin smeni. Ďiveseha, ra'aha keravas. Kamavas me te thasavel oda vičiņiben andre mande. Numa o Del pes nadiņa te odmarel. Avelas andre mire sune u lelas pesk ethaj mire kamibne, tužbi.

E daj šerutņi le motorihā gel'a pre d'jalņica.

Soske phend'al le Devleske na?

Bo me napt'avas, kaj džanava te kamel jilestar, Naprindžarava me oda erzipen, citos. Numa ačhavas ole maribnastar leha unavind'i. Jekh aver dromeħa andre but'i gel'om andre nek pašeder khangeri, peľom pro khoča u phend'om leske. „No akor adaj som, adaj som vaš tuke...“ U ole istono momentoste miro jilo začord'a ajsi šukar smirom...

E daj šerutņi čak bijalo lav man šunelas. U me kezdinas te ačhel naisto oleħa, kaj kerd'om mišto hoj lake kada me avri vakerd'om. Dugo vachtos pes cirdahas motorihā andro Zakoponoste, numa o drom sas vaš mande mejk dugeder, vaš miro cerpiņipen. Numa rozphagl'a len lakero hangos.

- Tire dživipnaste o Del savoro čerinel. Sal mejk mejk igen terņi pro oda, kaj tiro duchovno dživipen te'ľ avke zabond'arimen pa'avibnaha ko Del, vak sar hin. Mušind'al te predžal bare binoha, te oda avka hin. Oda me mušinav te kerel zoraľipen tire pa'avibnaske, no tu akana ker averipen. Tu keres zoraľipen mire pa'avibnaske.

- Na, na daje, oda avke nane. – som igen but predarand'i, so mange phenel.

- Pheņe, tu nadžanes te el barikaņi. Sal asji žuži, čačikaņi ajsi barval'i.

- Daje, mangav tumen...

Dikhla pre mande seratar.

- U sal zorali šereskeri...

Kezdind'am te asal. O asviben miro andralutno napet'jos calo thod'a, morad'a.

- U tumen o Del sar arakhl'a?

- Me som igen but barvali famel'ijatar u som čak jeh čaj savi sas la daj thaj mire dades.

Paš lav e daj o dad ragind'a tele bari hrčica vičitkenca. Darand'ilom me kalestar.

- Sas man savoro, so me kamvas, so mas bares zakamad'i u som mas bachtal'i kaj solacharava.

Miro dad sas šerutno, precedos komunisticko stranate u me leskeri čaj, leskeri naslednička. Sikhluvas me pre nek fesder uči sikh'ard'i, krakovsko univerzitate. Somas odoj dekanka. Andre amari famel'ija na sas than prejkalo Del. Kamavas bares muršes pal savo davas suno, kaj joj el miro u laha pes. Phirahas jekhetanes ochto berša. sas but'akera famel'ijatar.

- Tiž sas komuništas?

Sas. Na bud prejkalo bijav, kana sas imar savoro richtimen joj mange phagerd'a o jilo.

- Zakamad'a pes andre aver?

- Na. Phend'a mange kaj hin vareko kas kamel sale peskere jileha, buteder sar man. Sas oda o Del, pheñe miri. Miro kamado man diña košoha u gel'a andro nek prisnono bi laveskero klaštoros prejkalo murša Pol'sko themate. Phend'a peske, rozhodnid'a pes vaš calo dživipnaskero bi vakeriben thaj imatkozipen. Miro svetos pes rozphagerd'a.

andre lakero hangos pes diña te šunel e žaja thaj dukhaviben khataro pahgerdo jilo.

-Avri peske šund'a mire vičitka, miro roviben, u pajk mange phend'a kaj pes vaš mande imatkozinkerela, kaj tiž te prindžarav le Devles. U me leske phend'om kaj pes ajsa vareso ňikan anačahela, hoj oda feder bi me meravas. Numa pro agor svoreske peske o Del andro miro jilo arakhl'a o drom. Khatar manuša save me sprindžard'om. me pes oleske nabrañinavas avke sar tu, na sas man pro oda zor, vaš'oda bo o Del sast'ipen kerel mire jileske postupnones les sast'arelas u kerd'a jekhetañiben oleske peskereha. Pajk avla vachtos kana arakhl'om zor ko oda kaj odmukl'om o sveckono dživipen. U gel'om klaštoriste...

-U tumaro dad?

- Dži akada d'ives pes oleha nadžanel te virovñinel, numa imatkozinao pes, kaj jekhvaes te ačaľuvel savoro u te odmukel mange.

- U tumari daj?

-Mul'a, kana man sas dešuduj berša, o dad man avri barad'a korkoro.